

ECLI:RO:CAJUC:2022:177.000683

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA A IX-A CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

Dosar nr. 8349/2/2021

SENTINȚA CIVILĂ NR. 683

Ședința publică din data 01.04.2022

Curtea constituită din:

PREȘEDINTE: LAURA MARINA ANDREI
GREFIER: ANDREEA ECATERINA CASANGIU

Pe rol se află soluționarea cererii de contencios administrativ și fiscal formulată de reclamantul **CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII**, în contradictoriu cu pârâțul **VRĂMULEȚ GRIGORE**, având ca obiect Constatarea calității de lucrător/colaborator al securității (OUG nr.24/2008.)

La apelul nominal făcut în ședință publică, părțile au lipsit.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către greșierul de ședință, după care,

Curtea reține cauza în pronunțare.

CURTEA,

Deliberând, constată următoarele:

Prin cererea înregistrată pe rolul Curții de Apel București-Secția a IX a Contencios Administrativ și Fiscal la data de 30.12.2021, sub nr. 8349/2/2021 reclamantul **CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII** a chemat în judecată pe pârâțul **VRĂMULEȚ GRIGORE**, solicitând instanței ca, prin hotărârea ce o va pronunța, să constate calitatea de colaborator al Securității în ceea ce îl privește pe pârât.

În motivarea cererii sale, reclamantul a arătat că pârâțul a candidat la funcția de deputat în Parlamentul României. Conform prevederilor art. 3, coroborat cu art. 5 alin. 1 teza II din OUG nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificările și completările ulterioare, Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității verifică din oficiu, sub aspectul constatării calității de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia, persoanele care au candidat, au fost alese sau numite în demnitățile ori în funcțiile prevăzute la art. 3 lit. b) - h). Așa cum rezultă din cuprinsul Notei de Constatare nr. DI/1/620/16.04.2021, pârâțul a fost recrutat pentru acoperirea informativă a studenților străini din cadrul Facultății de Tehnologie și chimia produselor alimentare și tehnica piscicolă, Galați. A semnat un Angajament olograf, atribuindu-i-se numele conspirativ „VASILIU IOSIF.” Se arată de către reclamantă că din documentele cercetate rezultă comlinirea cerințelor legii pentru a se constata calitatea de colaborator. Comparațiile dintre condițiile de trai din Europa capitalistă și cele din România comunistă au constituit pentru organele de Securitate, întotdeauna, motive de deschidere a unor dosare de urmărire informativă. Este cunoscut faptul că propaganda oficială a partidului puna accent pe superioritatea regimului comunist în detrimentul celui capitalist, considerat exploatare, în consecință asemenea comentarii se referă la atitudini potrivnice regimului totalitar comunist.

O altă notă informativă scrisă și semnată de pârât cu numele conspirativ „VASILIU IOSIF”, din 16.12.1978, identificată în dosarul nr. R 307232 (cotă CNSAS), denunță un coleg care spune bancuri cu caracter politic. Este de notorietate faptul că asemenea manifestări erau interzise în timpul regimului comunist, deoarece, prin intermediul bancurilor, românii făceau haz de necaz despre o serie întreagă de aspecte ale vieții lor: lipsa de mâncare, lipsa de combustibil, educația politică ajunsă la grad de paranoia în școli sau ziarele care scriau despre o realitate pe care nu numai că nimeni nu o mai credea dar nimeni nu o mai trăia. De altfel, proliferarea de bancuri cu conținut politic a reprezentat un motiv suficient pentru deschiderea unor dosare de urmărire informativă (Raport final - Comisia Prezidențială pentru Analiza Dictaturii Comuniste din România, București, 2006, f. 384 - 385).

Reclamantul a susținut că interpretarea teleologică a prevederilor art. 2 lit b duce la concluzia că legiuitorul a urmărit să atribuie calitatea de colaborator al Securității, persoanelor care, prin denunțurile lor, nu au menajat interesele celor denunțați, deși puteau, și, mai mult, desconsiderarea acestor interese nu este compatibilă cu principiile moralei publice. Astfel, delimitând sfera atitudinilor potrivnice regimului comunist, legiuitorul a urmărit ca, pe de o parte, să excludă denunțurile care, de obicei, rămâneau fără urmări asupra celui denunțat, și, pe de altă parte, să excludă și denunțurile care ar fi putut avea urmări, dar care sunt compatibile cu principiile moralei publice într-o societate democratică. În consecință, dacă denunțarea unei conduite era potențial nocivă pentru cel denunțat și, în plus, un astfel de denunț nu și-ar mai avea rostul într-o ordine democratică, rezultă că ne aflăm în fața denunțării unei conduite potrivnice regimului comunist. O interpretare contrară, restrictivă, care ar înțelege prin „atitudini potrivnice regimului” doar manifestarea explicită a dorinței persoanei denunțate de răsturnare a regimului comunist, este de neconceput pentru că ar institui o inegalitate de tratament cu privire la persoane care au denunțat în egală măsură atitudini a căror incriminare era tipică regimurilor dictatoriale (acte normative prin care se reglementau dreptul la liberă circulație, condițiile prin care contactele cu cetățenii străini erau legale, acte normative prin care se interzicea avortul, etc). Indiferent că ne aflăm în fața unei delatțiuni care se referea la criticile aduse regimului totalitar, ascultarea emisiunilor posturilor de radio interzise sau la opțiunile religioase, toate aceste conduite fac parte din sfera manifestărilor potrivnice regimului întrucât acestea erau neagreate de regim, îngrădite de acesta și, în schimb, permise într-o ordine democratică.

Prin furnizarea acestor informații, pârâtul a conștientizat că asupra persoanei la care s-a referit în delatțiunea sa se pot lua măsuri de urmărire și verificare (încălcarea dreptului la viață privată) și, prin urmare, a vizat această consecință. În concluzie, informațiile furnizate de pârât au vizat îngrădirea dreptului la viață privată prevăzut de art. 17 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice și de art. 12 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, dreptului la libera exprimare prevăzut de art. 28 din Constituția României din 1965, coroborat cu art. 19 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice.

În drept, reclamantul a invocat dispozițiile art. 3, art. 2 lit. b), art. 5 alin. 1, art. 8 lit. a), art. 11 alin. 1 ale Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificările și completările ulterioare, coroborate cu art. 31 alin. 1 și art. 35 alin. 5, lit. a din Regulamentul de organizare și funcționare al C.N.S.A.S. adoptat prin Hotărârea nr. 2/2008, precum și dispozițiile articolului 194 al Codului de Procedură Civilă.

La data de 14.02.2022 pârâtul a formulat întâmpinare, prin care a solicitat respingerea acțiunii. S-a arătat că în sesiunea de examene din vara anului 1978 în camera de cămin a intrat un ofițer care l-a invitat la miliție. Întrucât anterior achiziționase 20 de dolari de la un student străin pentru ca un coleg de grupă să-i cumpere din Germania o pereche de blugi a bănuit că acesta este motivul. La miliție l-a găsit pe ofițerul care având cunoștință

de acest lucru, sub amenințarea unui dosar penal și a excluderii de la facultate l-a obligat să semneze angajamentul de colaborare cu securitatea, dictându-i și numele persoanelor de interes. Pârâtul a susținut că fratele bunicului său student fiind a fost condamnat la 14 închisoare politică între anii 1948-1962. Bunicul matern a executat 5 ani de închisoare pentru neplata cotelor către stat. Ambilor bunici le-a fost luat cu forța tot pământul la CAP. Astfel se explică cele două note informative cu informații fără interes operativ. Faptul că un coleg primea colete din RFG nu constatat un delict politic și era de notorietate că în RFG se câștiga foarte bine. Deturnarea avionului la Mediaș fusese dată publicității, iar de închisoarea politică de la Jilava le povestise chiar și colegilor. Bancul politic la care se face referire era unul în legătură cu Ion Gheorghe Maurer oprit în trafic de un milițian. Se știa că acesta nu era în relații bune cu Ceaușescu și nici nu mai făcea parte din CC al PCR. Consideră că cele două informații date nu au adus atingere prestigiului colegilor săi. De altfel chiar ofițerul afirmă că este adevărat că numărul de informații este mic și că parte din ele sunt fără interes operativ. Se mai arată că deși studenții străinii prezentau un interes deosebit pentru Securitate și aceștia criticau deseori regimul comunist, susține că nu a făcut nicio referire la adresa acestora. A învederat că nu a fost membru PCR, deși din anul 1985 a deținut doar funcții de conducere solicitându-i-se deseori acest lucru.

În cauză instanța a încuviințat administrarea probei cu înscrisuri.

Analizând cererea dedusă judecății prin prisma argumentelor părților, a textelor de lege incidente și coroborat cu înscrisurile depuse de reclamantul CNSAS la dosar, instanța apreciază acțiunea ca întemeiată și o va admite.

Cu titlu preliminar, din analizând pe ansamblu OUG nr. 24/2008, Curtea subliniază că rațiunea adoptării acestui act normativ derivă din necesitatea cunoașterii de către membrii unei societăți postcomuniste a fostului regim totalitar, depășirii nivelului organizatoric, intelectual și moral impus de un sistem caracterizat prin structuri și moduri de gândire inadecvate, respectării drepturilor omului și a libertăților fundamentale, creării unei culturi politice autentice și a unei societăți civilizate, verificării *a posteriori* a comportamentului persoanelor care în prezent candidează pentru sau ocupă demnități ori funcții publice ori dețin titluri care implică o dimensiune morală primordială, legea neavând un scop punitiv și neinstituind o responsabilitate penală a celor în privința cărora se va constata că au fost lucrători sau colaboratori ai Securității. Curtea reține că OUG nr. 24/2008 urmărește scopul de deconspirare, indicat în preambul, a persoanelor care au contribuit la instrumentarea dosarului întocmit de Securitate sau care au efectuat activitățile prevăzute de actul normativ respectiv, prin consemnarea publică (publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea a III-a, și punerea la dispoziția mijloacelor de informare în masă de către reclamantul C.N.S.A.S.) a celor care ocupă demnitățile sau funcțiile enumerate în art. 3, precum și a celor care își manifestă intenția de a candida pentru alegerea sau numirea în aceste demnități sau funcții publice.

Curtea consideră că în cauză s-a făcut dovada faptului că pârâtul a furnizat fostei Securități informații cu privire la activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist care să vizeze îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, motiv pentru care acțiunea urmează a fi admisă, cu consecința constatării calității pârâtului de colaborator al Securității.

Astfel, din înscrisurile aflate la dosar, Curtea reține că pârâtul a fost recrutat la data de .31.08.1978 de către Inspectoratul Județean Galați sub numele conspirativ VASILIU IOSIF, pe linia informativă *comportamentul studenților*. La data de 18.12.1978 pârâtul a completat și semnat angajament olograf – fila 27 dosar fond.

Potrivit dispozițiilor art. 2 lit. b din OUG nr. 24/2008, colaborator al Securității este „persoana care a furnizat informații, indiferent sub ce formă, precum note și rapoarte scrise,

relatări verbale consemnate de lucrătorii Securității, prin care se denunțau activitățile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist și care au vizat îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului”. Din analiza înscrisurilor aflate la dosar reiese în mod cert întrunirea primei cerințe legale, respectiv furnizarea de către pârât organelor de securitate a unor informații privind activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist. În ceea ce privește sintagma *activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist*, Curtea apreciază că, din perspectiva rațiunii și finalității legii, trebuie avut în vedere ceea ce autoritățile regimului comunist considerau, *factum notorium*, ca fiind activități și/sau atitudini potrivnice regimului, întrucât aprecierea proprie a acestora era cea care declanșa luarea de măsuri împotriva persoanelor vizate de delațiuni, aceste autorități fiind cele care defineau în mod discreționar atât ceea ce era permis, cât și ceea ce era interzis în societatea românească, fapt caracteristic de altfel tuturor regimurilor totalitare. Materialele furnizate de pârât pe parcursul colaborării cu organele de securitate, care îndeplinesc prima condiție impusă de legiuitor, se referă la comportamentul unor persoane determinate, fiind date o serie de note informative în anul 1978. Notele informative date de către pârât privesc supravegherea pe linie informativă a numiților Ș.M.R. și D.M.C.

Din nota aflată la fila 50 dosar fond, Curtea reține că pârâtul redă aspecte legate de studentul D. C. R. – *“sursa informează că este unul dintre studenții ce dispun de cei mai mulți bani, tatăl său fiind director la IAS. Mai demult i-a spus sursei că are rude în Germania federală de la care primește cadouri și reviste. Într-o discuție, D. a arătat sursei că viața e mai ușoară în Germania, salariile sunt mai mari decât în situație foarte bună în Germania. Această discuție s-a purtat în timpul armatei.”* Din nota de la fila 51 dosar fond, se constată că pârâtul informa organele de securitate cu privire la studentul Ș. M. R., arătând că acesta obișnuiește uneori să spună și unele bancuri cu caracter politic; se detaliază că, aflându-se în sesiunea de examene din luna iunie, de față fiind și alți colegi (Ș. C., C. Z., ș.a.) Ș.M.R. a spus un banc ce face aluzie la personalități din conducerea de stat; în unele discuții Ș. arată că știe de la niște cunoscuți de la securitate din Tg. Mureș despre o deturnare de avioane ce a avut loc la Mediaș, apoi că la Jilava ar fi o închisoare subterană pentru deținuți politici.

Referatele ofițerului de legătură atestă că persoanele vizate de notele informative erau subiect de supraveghere pentru organele de securitate, iar datele transmise de pârât au determinat extinderea ariei de monitorizare. Curtea subliniază că din înscrisurile atașate se constată că ofițerul de legătură trasa sarcini pârâtului în sensul continuării supravegherii colegilor săi studenți.

Se impune a fi subliniat faptul că, în accepțiunea OUG nr. 24/2008 sintagma „atitudini potrivnice regimului” se referă la acele conduite neagreate de regim, îngrădite de acesta și, în schimb, permise într-o ordine democratică. Față de conținutul acestor delațiuni, astfel cum în mod întemeiat a arătat și reclamantul, Curtea reține că din perspectiva regimului comunist aceste conduite îi expuneau pe cetățenii reclamați la represalii, la supraveghere din partea securității, aspect de altfel materializat în cauză, așa cum se observă din notele fostei securități care dispun supravegherea operativă a numiților D.M.C și Ș.M.R – fila 51-52.

Pe de altă parte, Curtea constată că și ce-a de-a doua condiție legală este îndeplinită în cauză, deoarece nu se poate susține că furnizarea unor informații de asemenea natură nu a fost făcută conștient, pârâtul având reprezentarea clară a faptului că relatări de genul celor prezentate anterior nu rămâneau fără urmări. Altfel spus, prin furnizarea acestor informații, pârâtul a conștientizat că asupra persoanelor la care s-a referit în delațiunile sale se pot lua măsuri de urmărire și verificare și, prin urmare, a vizat această consecință. Așa cum s-a dezvoltat mai sus, Curtea apreciază că materialele informative expuneau persoanele vizate la o serie de repercusiuni, neputându-se vorbi despre date cu caracter general inofensive. În epoca respectivă, era absolut notoriu că relatările de bancuri legate de conducerea de partid,

starea materială prosperă, cu referire la posibile surse ilicite, erau aspecte de natură a expune persoanele care le-au formulat unor repercusiuni dintre cele mai grave (interzicerea părăsirii teritoriului țării, imposibilitatea avansării profesionale etc.). Informațiile furnizate de pârât, astfel cum au fost reținute de instanță, denunțau asemenea activități și atitudini cum ar fi criticarea regimului comunist, indicarea de comparații pozitive în favoarea statelor din vest, în condițiile în care ideologia regimului comunist era incompatibilă cu orice critică a preceptelor sale, persoanele respective fiind considerate potențiali oponenți ai regimului; deținerea de sume mai mari de bani într-o perioadă în care, exceptând unele situații, cetățenii nu aveau cum să le obțină și trebuiau să facă dovada provenienței lor. Aceste informații au îngrădit drepturi și libertăți fundamentale ale omului, respectiv dreptul la libertatea conștiinței și la libera exprimare consacrat în Constituția României din 1965, coroborat cu art.18 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice, precum și dreptul la viață privată prev. de art.17 din același Pact. Mai mult, se cunoștea public că pentru asemenea atitudini ostile statului totalitar, persoanele monitorizate puteau deveni oricând subiect de represalii de natură penală, cu consecințe imediate asupra libertății lor. Notele olografe depuse la dosarul cauzei relevă o atitudine de atașament și cooperare a pârâtului față de obiectivele propuse în colaborarea sa cu securitatea, precum și faptul că acesta era perceput ca neavând probleme de natură a genera posibile presiuni ale organelor fostei securități asupra sa.

Nu în ultimul rând, Curtea subliniază că și furnizarea unei singure informații care satisface cerințele art. 2 lit. b) din OUG nr. 24/2008 este suficientă pentru reținerea calității de colaborator al Securității. În acest sens, se constată că art. 2 lit. b) din OUG nr.24/2008 prevede „informații, indiferent sub ce formă, precum note și rapoarte scrise, relatări verbale consemnate de lucrătorii Securității”. Curtea observă că interpretările gramaticală, logico - sistematică și teleologică a prevederilor legale anterior indicate conduc la concluzia că nu este necesar, pentru ca o persoană să fie încadrată în categoria colaboratorilor poliției politice, ca activitatea acesteia să fie adus efectiv atingere drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, fiind suficient ca ea să fi fost îndreptată împotriva acestor drepturi și libertăți și să fi fost aptă să le aducă atingere. A intervenit așadar o atingere a vieții private, căci aceasta este menită să asigure dezvoltarea, fără interferențe exterioare, a personalității fiecărui individ, inclusiv în relație cu alte persoane. Prin urmare, nu este necesară producerea efectivă a unor consecințe negative, ci să existe potențialitatea de a se încălca drepturi sau libertăți fundamentale, asumată conștient de cel ce furnizează informațiile. Jurisprudența creată în această materie este în sensul că îndeplinirea condiției referitoare la vizarea încălcării unor drepturi fundamentale nu presupune în mod obligatoriu încălcarea propriu-zisă a acestor drepturi, ci doar expunerea persoanei denunțate unor posibile încălcări ale drepturilor sau libertăților fundamentale.

Instanța subliniază că prin întâmpinarea depusă la dosar pârâtul nu contestat colaborarea, încercând să justifice activitatea sa prin circumstanțe legate de trecutul unor membri de familie și pretinzând că notele furnizate erau voit neutre. Aceste susțineri nu sunt însă relevante, nefiind probate o amenințare sau forțare la colaborare. În mod evident, notele informative mai sus indicate nu erau de natură a nu atrage consecințe față de persoanele monitorizate, după cum trimiterile la faptul că fratele bunicului său student fiind a fost condamnat la 14 închisoare politică între anii 1948-1962, iar bunicul matern a executat 5 ani de închisoare pentru neplata cotelor către stat puteau dimpotrivă să indice reclamantului un alt set de valori, nu să justifice acceptarea colaborării.

În concluzie, Curtea reține că informațiile furnizate de pârât au îngrădit dreptul la viață privată, prevăzut de art. 17 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice, precum și dreptul la libertate religioasă prevăzut în același tratat internațional.

Față de aceste considerente, având în vedere că în cauză sunt întrunite cumulativ cele două condiții prevăzute de art. 2 lit. b din OUG nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, Curtea, în temeiul art. 11 din același act normativ, va admite prezenta cerere și va constata calitatea pârâtului de colaborator al Securității.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
HOTĂRĂȘTE:**

Admite acțiunea formulată de către reclamantul CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII, cu sediul în București, str. Matei Basarab, nr. 55-57, sector 3, în contradictoriu cu pârâtul VRĂMULEȚ GRIGORE, cu domiciliul în, jud. Tulcea.

Constată calitatea de colaborator al Securității în ceea ce îl privește pe pârât.

Cu drept de recurs în termen de 15 zile de la comunicare, ce se va depune în caz de formulare la Curtea de Apel București Secția a IX a Contencios Administrativ și Fiscal.

Pronunțată astăzi, 01.04.2022, prin punerea la dispoziție a soluției prin mijlocirea grefei instanței.

Președinte,
Laura Marina Andrei

Grefier,
Andreea Ecaterina Casangiu

Red. 144/2022
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI Se anulat chitanța/foaia de vărsământ Nr. /
SECȚIA Contencios administrativ și fiscal în sumă de lei
Prezenta copie, fiind conformă cu originalul aflat
în dosarul acestei instanțe Nr. 8349/2022
se legalizează de noi

Handwritten signature

*Definitivă prin executare
la data de 17.06.2022*

Large handwritten signature